

**XIX. KONGRES SLOVENSKEJ LEKÁRSKEJ SPOLOČNOSTI
JUBILEJNÁ 25. KONFERENCIA KLINICKEJ FARMAKOLÓGIE**

„Racionálna farmakoterapia v SR 2015: Štandardy, podmienky inovácie“

22.-23.X.2015, Bratislava

V dňoch 22.-23. októbra 2015 sa v kongresových priestoroch MZ SR na Limbovej ul. 2 v Bratislave na Kramároch uskutočnil XIX. kongres Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS) a jubilejná 25. konferencia klinickej farmakológie na tému „Racionálna farmakoterapia v SR 2015: Štandardy, podmienky inovácie“. Odbornou náplňou kongresu/konferencie boli aktuálne inovatívne postupy farmakoterapie vo vybraných terapeutických oblastiach, ako aj principiálne koncepčné a vedecko-odborné podmienky pre realizáciu racionálnej farmakoterapie na Slovensku v kontexte zabezpečenia primeranej kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti. Podujatie bolo zaradené do kontinuálneho vzdelávania lekárov, farmaceutov a sestier (kredity) – a už tradične sa ho zúčastňovali aj zástupcovia organizácií pacientov.

Odborným garantom a spoluorganizátorom kongresu boli v spolupráci Ústav farmakológie, klinickej a experimentálnej farmakológie Lekárskej fakulty SZU a Slovenská spoločnosť klinickej farmakológie (SSKF), o.z. SLS. Išlo o kvalitné odborné a edukačné podujatie s veľmi dobrou účasťou a excelentným odborným program. V unikátnej interdisciplinárnej spolupráci ho na žiadosť SSKF zabezpečilo spolu 6 odborných spoločností SLS (infektológov, onkologická, klinickej farmakológie, hepatologická, kardiologická, reumatologická). Súčasťou programu bola aj slávnostná sekcia, ktorej náplňou bolo odovzdanie prestížnych pôct a vyznamenaní SLS.

V úvodnej odbornej sekcii kongresu, pripravenej v spolupráci s výborom Slovenskej spoločnosti infektológov, k. č. SLS, predstavili vybrané problémy inovatívnej farmakoterapie v infektológii. Išlo o inovované odborné odporúčania na liečbu infekcie vyvolanej *Clostridium difficile* (P. Jarčuška, Košice), prehľad súčasných odborných odporúčaní na liečbu infekcie HIV (AIDS) (J. Burdová, Nitra), problematiku očkovania proti herpes zoster (P. Jarčuška) a závažnú tému racionálneho manažmentu multirezistentnej klebsielovej infekcie (M. Novotný, Košice).

Nasledovalo slávnostné otvorenie a tradičný slávnostný program XIX. Kongresu SLS, ktorý zabezpečilo Prezídium a Sekretariát Slovenskej lekárskej spoločnosti. Jeho slávnostný charakter podčiarkla skutočnosť, že samotný kongres sa konal pri príležitosti 100. výročia narodenia ak. T. R. Nederlanda, spolu-zakladajúcej osobnosti SLS. V úvodnej časti sa účastníkom prihovorili prezident SLS prof. MUDr. P. Krištúfek, prezident SLK MUDr. M. Kollár a v zastúpení rektora SZU v Bratislave prof. J. Holomáň. Prítomní si vypočuli aj pozdravné posolstvo prezidentky Asociácie na ochranu práv pacientov (AOPP) MUDr. K. Kafkovej. V ďalšom programe sa uskutočnilo slávnostné odovzdanie vysokých pôct a vyznamenaní SLS. Na pripomenutie tohtoročného udelenia *Ceny ak. T. R. Nederlanda* jubilujúcemu prof. MUDr. M. Valentovi nasledovalo odovzdanie *Plakety ak. T. R. Nederlanda* prof. MUDr. P. Švecovi, DrSc. a prof. MUDr. M. Kriškovi, DrSc. *Jeseniova cena* bola v tomto roku udelená prof. MUDr. F. Šimkovi, CSc., FESC. *Guothova cena* doc. MUDr. Ing. RNDr. P. Celecovi, DrSc. Prof. MUDr. V. Kristovej, CSc. bolo udelené *Čestné členstvo v SSKF SLS*. *Zlatá medaila SLS „Propter merita“* bola udelená prof. MUDr. J. Glasovi, CSc., PhD., PhDr. Ž. Mácovej, MPH a JUDr. M. Mistríkovej. *Strieborná medaila SLS „Propter merita“* doc. MUDr. V. Kořínkovej, CSc. a MUDr. L. Božekovej, CSc. *Bronzová medaila SLS „Propter merita“* prim. MUDr. K. Soboňovej, PhD. Prezidentovi SLK MUDr. M. Kollárovi bola udelená osobitná pocta – *Strieborný odznak SLS Strom života* a PhDr. K. Kotrbovej, PhD., MPH *ďakovný list Prezídia SLS*.

Po udelení pôct a ocenení SLS a SSKF nasledovali slávnostné prednášky tohtoročných laureátov Jeseniovej ceny a Guothovej ceny. Prof. Šimko hovoril o potenciálnom význame melatonínu ako perspektívneho kardio-protektíva pri artériovej hypertenzii a zlyhaní srdca. Doc. Celec predstavil prácu a pozoruhodné výsledky Centra molekulovej biomedicíny LF UK v Bratislave.

Druhý odborný panel kongresu sa venoval poslaniu a nezastupiteľným úlohám odboru klinická farmakológia v starostlivosti o pacienta, osobitne s ohľadom na zabezpečenie podmienok pre efektívnu realizáciu racionálnej farmakoterapie v podmienkach lôžkovej a ambulantnej zdravotnej starostlivosti na Slovensku v aktuálnom medzinárodnom kontexte (predovšetkým EÚ). Priority a perspektívy odboru klinická farmakológia v najbližšom období načrtol v úvodnom vstupe prof. Glasa so spoluautormi (K. Soboňová, R. Sekáčová, H. Glasová, Ľ. Slobodová, J. Holomáň; Bratislava, Nové Zámky a Dunajská Streda). Prácu oddelenia klinickej farmakológie v rámci nemocničnej zdravotnej starostlivosti priblížili v spoločnom príspevku prim. K. Jurečková a prim. A. Krechňáková (Bratislava - Ružinov). Význam a prínos klinickej farmakológie v ambulantnej zdravotnej starostlivosti dokumentovala prednáška prim. K. Soboňovej so spoluautorkami (R. Sekáčová, A. Bitterová; Nové Zámky, Dunajská Streda). Prof. Kriška so spoluautormi (J. Gajdošík, A. Dukát, M. Bernadič, J. Tisoňová, E. Janeková; Bratislava) sa venoval možnostiam a úlohám klinickej farmakológie pri objasnení príčin a riešení prípadov zlyhania podávanej farmakoterapie. Starostlivosť klinického farmakológa o tehotnú alebo dojčiacu pacientku priblížila MUDr. A. Poizlová (Bratislava). Prof. M. Wawruch (spoluautori J. Murín, J. Luha, T. Leitmann, L. Kuželová, Z. Kállay, J. Tisoňová; Bratislava) hovoril o princípoch a podmienkach racionálnej farmakoterapie u staršieho pacienta. Tento blok programu odborne zabezpečovala SSKF a konal sa zároveň ako výročná plenárna schôdza spoločnosti.

V odbornom bloku Inovatívna farmakoterapia v onkológii, ktorý sa konal v spolupráci so Slovenskou onkologickou spoločnosťou, o.z. SLS (predsedajúci T. Šálek, J. Mardiak, K. Jurečková) odozneli prehľadné vysoko kvalitné referáty venované inovatívnej farmakoterapii v onkohematológii (Ľ. Drgoňa; Bratislava), pokrokom farmakoterapie v pneumoonkológii (P. Beržinec; Nitra), aktuálnej liečbe karcinómu prsníka (J. Beniak; Poprad) a postaveniu a významu súčasných možností inovatívnej imunoterapie v onkológii (S. Špánik; Bratislava).

Mimoriadne zaujímavou súčasťou programu bola sekcia Pacient a liek, ktorá predstavila pripravovaný projekt Slovenskej akadémie vzdelávania pacientov. Jeho príprava sa v súčasnosti vhodne prelína s participáciou Slovenska na významnom projekte EÚ s názvom EUPATI (Európska akadémia pacientov o terapeutických inováciách). Blok pripravila Slovenská kontaktná skupina projektu EUPATI-SK (D. Tomek, J. Holomáň, M. Pšenková, E. Madajová, P. Trnovec, I. Novák, J. Glasa, M. Višňanský; Bratislava) v spolupráci s Asociáciou na ochranu práv pacientov (AOPP), slovenskou pobočkou ISPOR, ÚFKEF LF SZU a zástupcami výrobcov. V úvodnej prednáške poukázal prof. J. Holomáň (spoluautori E. Čikelová, E. Ďuráková, H. Glasová; Bratislava) na postavenie a úlohy primerane vzdelaného pacienta ako partnera v racionálnej liečbe i liekovej politike. Za Slovenskú kontaktnú skupinu bližšie predstavil ciele riešenia projektu EUPATI-SK d. Tomek (Bratislava). Etickým aspektom potrebného informovania či vzdelávania pacientov o liekoch v slovenskom a v európskom kontexte sa venoval J. Glasa so spoluautormi (H. Glasová, T. Krčméryová; Bratislava). Významu a úlohám organizácií pacientov vo vzdelávaní o liekoch hovorila K. Sedláková (AOPP, Bratislava). Princípy správneho informovania pacienta o liekoch priblížil z pohľadu zodpovednosti výrobcu I. Novák (Bratislava). Vzájomným vzťahom ekonomiky, lieku a pacienta sa venovala M. Pšenková (ISPOR SK, Bratislava). Diskusia priniesla viaceré konštruktívne podnety zo strany prítomných predstaviteľov organizácií pacientov, poukazujúcich na problémy aktuálnej praxe a potrebu ich racionálneho a včasného riešenia.

Odborné bloky druhého dňa kongresu priniesli prehľad zaujímavých farmakoterapeutických inovácií, ktoré zväčša prinášajú viac alebo menej významný posun doterajšieho štandardu terapie, v troch ďalších medicínskych odboroch – hepatológii, kardiológii a reumatológii.

Panel Inovatívne postupy farmakoterapie v hepatológii, pripravený v spolupráci s Výborom Slovenskej hepatologickej spoločnosti sa venoval predovšetkým novinkám v liečbe chronickej hepatitídy C (CHC) a nealkoholovej steatohepatitídy (NASH). Obraz prebiehajúcej revolúcie, ktorú v súčasnej hepatológii predstavuje inovatívna farmakoterapia CHC priblížil v úvodnej prednáške Ľ. Skladaný (Banská Bystrica). Aktuálnemu postaveniu interferónov v liečbe CHC bol venovaný vstup M. Oltman (Bratislava). Bezinterferónové režimy liečby CHC založené na podávaní sofosbuviru boli náplňou prehľadnej prednášky P. Kristiána (Košice), kým bezinterferónové režimy bez použitia sofosbuviru priblížil vo svojom vstupe P. Jarčuška (Košice). Inovatívnej farmakoterapii NASH sa venovali v prednáške H. Glasová a J. Glasa (Bratislava).

Aktuálnej farmakoterapii v kardiológii, osobitne s ohľadom na terapeutické inovácie v roku 2015, sa venoval programový blok pripravený v spolupráci s výborom Slovenskej kardiologickej spoločnosti, k. č. SLS. Aktuálnym možnostiam liečby artériovej hypertenzie v roku 2015 vo svetle najnovších poznatkov a odborných odporúčaní sa venovala A. Vachulová (Bratislava). Prehľad situácie v súčasnej liečbe antiarytmikami podal A. Bystriansky (Banská Bystrica). Komplexnej problematike prevencie tromboembolizmu pri fibrilácii predsieni v kontexte nových liečiv prichádzajúcich do klinickej praxe sa venoval P. Hlivák (Bratislava).

Záverečným blokom odborného programu bol panel venovaný aktuálnym možnostiam inovatívnej farmakoterapie v reumatológii, ktorý pripravila Slovenská reumatologická spoločnosť, o.z. SLS a Národný ústav reumatických chorôb Piešťany. V úvode prof. J. Rovenský referoval o nových možnostiach liečby alkaptonúrie. Aktuálne stratégie liečby systémového lupus erythematosus priblížil J. Lukáč (NÚRCH, Piešťany). Na zaujímavú a klinicky významnú problematiku reumatickej polymyalgia a jej liečby upozornila A. Tuchyňová. Významu biologickej liečby v súčasnom armamentáriu farmakoterapie reumatoidnej artritídy sa venovala O. Lukáčová.

Záverom možno konštatovať, že 25. konferencia klinickej farmakológie, ktorá sa v tomto jubilejnom ročníku konala súčasne ako XIX. kongres SLS, priniesla kvalitný odborný program i možnosť neformálnych stretnutí a diskusií odborníkov viacerých medicínskych odborov. Spoločným menovateľom jednotlivých odborných sekcií bola prakticky významná a naliehavá otázka zabezpečenia štandardnej a inovatívnej farmakoterapie, ktorá by bola v primeranom rozsahu a kvalite dostupná pre pacienta a zároveň by rešpektovala racionálne princípy ekonomickej prospešnosti a udržateľnosti. Kongres zároveň ukázal, že odbor klinickej farmakológie môže prinášať pri riešení týchto komplexných otázok konkrétne a užitočné podnety i modely riešenia, ktoré sú konštitutívnou súčasťou jeho metodologického a vedecko-odborného portfólia.

24. októbra 2015

Prof. MUDr. Jozef Glasa, CSc., PhD. a MUDr. Helena Glasová, PhD.
za organizačný a vedecký výbor kongresu

Poznámka

Ďalšie informácie, definitívny program, zborník abstraktov a fotogaléria sú k dispozícii na webstránke SSKF: www.klinickafarmakologia.sk.